

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної і
методичної роботи
А. М. Фесенко

« ____ » _____ 2018 р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

для вступу на навчання за ступенем магістра на базі диплому бакалавра,
спеціаліста

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва спеціальності)

Кафедра «Фінанси, банківська справа та підприємництво»
(назва кафедри)

Голова фахової атестаційної комісії

С.Я. Єлецьких
(ініціали та прізвище)

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма додаткового вступного випробування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра за спеціальністю 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розроблена на основі нормативних програм дисциплін «Основи підприємницької діяльності», «Комерційна діяльність», «Планування бізнесу», «Біржова діяльність».

Дисципліна «Основи підприємницької діяльності» формує систему знань про закони, що управляють, з одного боку, відносинами економічної власності між різними суб'єктами підприємницької діяльності та найманими працівниками, а з іншого – діями підприємців у процесі вибору ресурсів для виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів і послуг.

Основою дисципліни «Комерційна діяльність» виступають принципи й методи економічних відносин у конкретному діловому просторі, спрямованому на одержання прибутку. У зв'язку з цим об'єктом вивчення дисципліни є комерційна сторона процесу руху товарів від виробника до споживача, а основними суб'єктами комерційної діяльності виступають як сам підприємець, так і його можливі контрагенти - держава, наймані робітники, партнери по бізнесу і, звичайно ж, споживачі.

В процесі вивчення дисципліни «Планування бізнесу» ставиться завдання узагальнити економічний зміст показників, що вивчаються, прогнозувати і планувати господарську діяльність підприємства, вміти самостійно розбиратися у наявній економічній ситуації, вірно та раціонально підходити до вирішення комерційних проблем, приймати оперативні рішення з урахуванням знання показників економічної ефективності, доцільності бізнес-планування.

Навчальною програмою дисципліни «Біржова діяльність» передбачено вивчення сутності біржової діяльності; нормативно-правової бази та системи регулювання біржової діяльності; принципів організаційної діяльності бірж та механізму їх функціонування; особливостей організації брокерської діяльності; технології здійснення біржових операцій; економічного механізму біржової торгівлі.

Перелік питань, який пропонується, систематизовано за різноманітними взаємозв'язаними сторонами діяльності майбутнього магістра та охоплює її теоретичні основи, а також питання застосування отриманих теоретичних знань для рішення практичних задач.

Питання, які містяться в білетах додаткового вступного випробування, дозволяють виявити знання з усіх видів діяльності майбутнього магістра у рамках навчальних дисциплін, які вивчалися на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр».

Кожний екзаменаційний білет містить тестові питання за програмою додаткового вступного випробування, яка приводиться нижче.

II МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

II.1 Мета додаткового вступного випробування

Мета додаткового вступного випробування: комплексна перевірка ґрунтовних знань щодо питань теорії та практики підприємницької діяльності як системи економічних, організаційних та правових відносин в межах підприємницьких структур; комерційної діяльності та ефективних управлінських рішень її здійснення; методології розроблення перспективних планів підприємницької діяльності; теоретичних і практичних знань з основ функціонування біржової торгівлі і брокерської діяльності.

II.2 Задачі додаткового вступного випробування

Завдання додаткового вступного випробування – оцінити комплекс теоретичних знань, отриманих абітурієнтом у період навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні бакалавр, рівень творчого мислення, уміння синтезувати знання окремих дисциплін для самостійного рішення практичних задач.

Під час підготовки до вступного іспиту абітурієнти повинні:

II.2.1. Знати:

- теоретико-методологічні засади організації підприємницької діяльності у виробничій сфері; передумови підприємництва та елементи підприємницького середовища; правову базу підприємництва; види підприємств та організаційно-правові форми підприємництва; технологію створення власної справи; принципи та особливості бізнес-планування підприємницької діяльності у виробничій сфері; ризики підприємницької діяльності;
- як зорієнтуватися з вибором форми власності, організаційно-правової форми підприємства залежно від того, чим вони будуть займатися, с чого починати і як оформляти документи для реєстрації власного підприємства, що повинне бути обов'язково відображено у договорах з погляду як комерційних умов, так і юридичних наслідків;
- науково-теоретичні основи процесу складання бізнес-планів господарчої діяльності; основні планові показники та порядок їх визначення, алгоритм розробки стратегічних і тактичних планів та програм як інструментів реалізації основних функцій управління діяльністю;
- сутність і механізм біржової торгівлі, порядок створення і функціонування різних бірж, особливості біржової та позабіржової торгівлі в

національній економіці і в міжнародних економічних відносинах, індекси біржової діяльності як показники розвитку економіки в цілому, а також порядок створення і функціонування брокерських фірм та укладання біржових угод.

II.2.2. Уміти:

- аналізувати стан бізнес-середовища; складати бізнес-план; складати положення про відділи та служби підприємств виробничої сфери; визначати переваги і недоліки придбання існуючого бізнесу; визначати переваги і недоліки створення нового підприємства; спілкуватися з партнерами, клієнтами і конкурентами;

- обрати вид підприємницької діяльності і обрахувати витрати на створення фірми; підготувати документи і зареєструвати фірму певної організаційно-правової форми; укласти угоду (договір); розробляти заходи щодо прийняття ефективних господарських рішень;

- користуватися методикою складання бізнес-планів, проводити оцінку ефективності планів; управляти процесом формування й оцінки планових показників діяльності суб'єкта господарювання; обґрунтовувати доцільність встановлення планових показників діяльності суб'єкта господарювання; володіти навичками організації планування процесу господарювання та методами розробки бізнес-планів розвитку підприємницької діяльності; користуватися основами організації та ведення підприємницької діяльності;

- обирати вид біржової діяльності, складати документи щодо укладання угоди з клієнтом на брокерське обслуговування, укладання біржового контракту купівлі-продажу біржового товару, розраховувати показники біржової торгівлі.

II.2.3. Оволодівати навичками:

- аналізу переваг, недоліків підприємств різних за формою власності та організацією; оцінки роботи підприємств за їх видами; розробки бізнес-плану-підприємства (майбутньої фірми);

- розрахунку потреби в гуртових закупівлях товарів; обґрунтування доцільності вибору конкретного постачальника товарів; складання договору купівлі-продажу товарів та обґрунтування ефективності комерційних операцій; моделювання та регламентування комерційних процесів на оптових підприємствах та в магазинах;

- аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування підприємницької діяльності; обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування діяльності; опанування форм, методів і процесу бізнес-планування;

- розробки стратегії поведінки гравця на фондовій і товарній біржі; розрахунку результату від здійснення певних видів біржових операцій; обчислення рахунків клієнтів щодо ф'ючерсних контрактів; користування механізмом хеджування; оцінки ринкової вартості цінних паперів.

III КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

III.1 ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Природа і економічна сутність підприємництва

Предмет, метод і задачі дисципліни «Підприємництво». Підходи до розуміння суті підприємництва. Об'єкт, суб'єкт і мета підприємницької діяльності. Економічні, соціальні та правові умови для здійснення підприємницької діяльності. Принципи підприємництва. Функції підприємництва. Суб'єкт підприємництва. Права та обов'язки підприємців.

Тема 2. Технологія заснування власної справи

Організаційно-правові форми підприємництва в світі та в Україні. Методи пошуку підприємницької ідеї. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності. Сильні та слабкі сторони приватного підприємства та різних видів господарських товариств в Україні. Процес створення власної справи. Лізинг і франчайзинг у підприємницькій діяльності. Засновницькі документи новоствореного підприємства. Статут приватного підприємства. Вимоги до написання статуту товариств з обмеженою та з додатковою відповідальністю, акціонерного товариства. Статутний капітал підприємства та джерела його формування. Процедура державної реєстрації юридичних осіб і приватних осіб – підприємців.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності

Організаційні одиниці підприємництва. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Одноосібне володіння, його переваги та недоліки. Товариство, його особливості. Корпоративна форма організації підприємницької діяльності.

Тема 4. Мале підприємництво

Економічна сутність малого підприємництва. Місце і роль малого підприємництва в економіці. Функції малого підприємництва. Державна підтримка малого бізнесу.

Тема 5. Бізнес-планування в діяльності підприємств

Призначення бізнес-плану. Необхідність розробки бізнес-плану. Процедура розробки бізнес-плану. Програмні засоби розробки бізнес-плану. Особливості бізнес-планування в Україні. Зміст найважливіших розділів бізнес-плану. Обкладинка бізнес-плану. Процедура написання резюме. Формулювання мети діяльності. Аналіз стану справ у сфері діяльності. Опис сутності проекту та продукту. План маркетингу. Виробничий план. Організаційний план. Підприємницькі ризики та управління ними. Оцінка ризиків і страхування. Фінансовий план майбутньої діяльності. Додатки. Зразки реальних бізнес-планів різних видів підприємницької діяльності.

Тема 6. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності

Поняття, класифікація та оцінка ефективності використання трудового персоналу підприємства. Сутність, класифікація та структура основних фондів. Облік та оцінка основних фондів. Знос основних фондів. Амортизація та відтворення основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів та шляхи її підвищення. Оборотні кошти: сутність, склад та структура. Нормування оборотних коштів. Оборотність оборотних коштів, її показники та шляхи прискорення. Ефективність прискорення оборотності оборотних коштів.

Тема 7. Планування та проектування підприємницької діяльності

Зміст та види планування. Принципи та методи планування діяльності підприємства. Джерела інформації для здійснення планування. Система планових показників. Форма, зміст та технологія розробки бізнес-плану підприємницької одиниці. Розробка окремих розділів бізнес плану. Проектування організаційної структури підприємницької одиниці.

Тема 7. Стратегічне управління підприємництвом

Сутність та необхідність стратегічного управління. Класифікація та характеристика основних видів стратегій розвитку підприємницьких одиниць. Методи вибору оптимальної стратегії розвитку. Етапи формування стратегії розвитку підприємницької одиниці. Реалізація стратегії розвитку бізнесу. Оцінка результатів реалізації стратегії розвитку підприємницької одиниці.

Тема 8. Маркетингова діяльність підприємницьких одиниць

Зміст та сутність маркетингу. Види маркетингу. Маркетингова тактика на різних стадіях життєвого циклу товару. Необхідність та структура

маркетингового дослідження. Реклама та стимулювання продажу товарів та послуг. Психологія реклами та продаж. Стратегії ціноутворення.

Тема 9. Оцінка підприємницьких ризиків

Зміст та джерела підприємницьких ризиків. Види підприємницьких ризиків. Методи оцінювання підприємницьких ризиків. Стратегія управління підприємницьким ризиком. Шляхи та способи зниження ризику в підприємстві.

Тема 10. Аналіз господарської та фінансової діяльності підприємницьких одиниць

Особливості обліку фінансово-господарської діяльності підприємницьких одиниць. Оцінка та аналіз показників ефективності фінансово-господарської діяльності підприємницьких одиниць. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності. Аналіз витрат та прибутків підприємницьких одиниць. Оцінка ефективності системи оплати праці. Аналіз впливу оподаткування на господарські результати діяльності підприємницьких одиниць.

Список літератури:

- 1 Маліновська, О. Державне регулювання підприємництва: теорія, методика, практика / О. Маліновська, Р. Тринько. – Львів : ЛДУВС, 2007. – 184 с.
- 2 Варналій, З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З.С. Варналій. – 4-те вид., стер. – К.: Т-во Знання, КОО, 2008. – 302с.
- 3 Скібіцький, О.М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеєв, Л. І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. – 912 с.
- 4 Кучеренко, В.Р. Основи бізнесу. Практичний курс (збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань): Навч. посіб. / В. Р. Кучеренко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 176 с.
- 5 Варналій, З. С. Основи підприємництва: навч. посіб. / З. С. Варналій. – Вид. 3-тє, [переробл. та доповн.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
- 6 Лапуста, М.Г. Підприємництво: підручник / М. Г. Лапуста. – М.: Инфра-М, 2007. – 667 с.
- 7 Гой, І.В. Підприємництво: навчальний посібник / І.В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.
- 8 Юрко, І.В. Торгівельне підприємництво / І.В. Юрко. – К.: ЦУЛ, 2014. – 232 с.
- 9 Бевз, С.І. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / С.І. Бевз. – К ПП «Фірма «Гранмна». 2012. – 292 с.

10 Козловський, В.О. Основи підприємництва. Практикум: навчальний посібник / В.О. Козловський. – вид. 5-те доп. і перероб. – Тернопіль: ТозВ «Тернопіль граф», 2005. – 297 с.

III.2 КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Суть та зміст комерційної діяльності на ринку товарів

Суть комерційної діяльності на ринку товарів і послуг. Передумови розвитку комерційної діяльності в Україні. Тенденції розвитку в Україні та їх узагальнення. Зміст комерційної діяльності. Сегментація елементів комерційної діяльності залежно від стадії просування товарів до споживача та спеціалізації суб'єктів.

Тема 2. Поняття та загальна характеристика суб'єктів комерційної діяльності

Поняття суб'єкта комерційної діяльності. Основні суттєві риси комерсанта. Особливості розуміння «суб'єкта комерційної діяльності» в різних країнах. Класифікація суб'єктів комерційної діяльності. Поняття гуртових підприємств як суб'єктів комерційної діяльності. Загальна характеристика торговельних посередників. Поняття та характеристика різних видів роздрібних підприємств. Суб'єкти комерційної діяльності, що одночасно здійснюють різні види торговельної діяльності: торгові дома, комерційні центри, торгово-виробничі підприємства. Суть гуртового підприємства, еволюція розвитку в Україні. Класифікація гуртових підприємств за різними ознаками. Функціональна структура гуртового підприємства. Суть та особливості діяльності торгових посередників, їх функції та завдання. Переваги та недоліки в діяльності торгових посередників.

Тема 3. Товарні біржі

Поняття товарної біржі. Сучасний стан розвитку товарних бірж в Україні та передумови їх розвитку. Функції товарних бірж та їх завдання. Класифікація товарних бірж за різними ознаками. Структура товарної біржі, характеристика основних структурних підрозділів. Брокерський відділ (контора), котирувальна і арбітражна комісія. Призначення реєстраційного і експертного бюро. Інформаційно-довідковий відділ, розрахункова палата.

Тема 4. Роздрібні торгові підприємства як суб'єкт комерційної діяльності

Поняття роздрібного торгового підприємства, торгової одиниці. Організаційно-правові форми та об'єднання роздрібних підприємств.

Комерційні функції роздрібних торгових підприємств. Класифікація роздрібних торгових підприємств за різними ознаками. Особливості діяльності дрібнороздрібних, пересувних і фірмових підприємств.

Спеціалізація і типізація підприємств роздрібної торгівлі. Поняття виду і типу підприємства. Форми спеціалізації підприємств. Основні типи роздрібних торгових підприємств їх трансформація в міжнародну торговельну практику.

Тема 5. Види комерційних операцій та угод

Поняття комерційної операції, її внутрішня структура. Види комерційних операцій, їх загальна характеристика. Суть комерційної угоди. Види комерційних угод. Основні і допоміжні комерційні угоди. Договори поставки та купівлі-продажу товарів. Види договорів за різними ознаками. Зміст договору купівлі-продажу. Характеристика основних умов та варіантів їх формулювання. Суть та структура господарських зв'язків, що виникають при просуванні товарів від виробника до споживача. Види господарських зв'язків. Прості і складні господарські зв'язки. Нормативно-правове забезпечення господарських зв'язків.

Тема 6. Торгово-посередницькі операції і угоди

Поняття торгово-посередницьких операцій, їх загальна характеристика, переваги та недоліки. Операції по перепродажу: дилерські і дистриб'юторські. Комісійні операції. Зміст та суть договору комісії. Особливості консигнаційних операцій при здійсненні зовнішньоторговельної діяльності. Агентські операції, їх суть та види. Комерційні підстави брокерських операцій. Загальна характеристика змісту торгово-посередницьких угод. Зміст комерційних угод з торговим посередником.

Тема 7. Міжнародні комерційні операції

Суть міжнародних комерційних операцій. Ліцензування та квотування експортно-імпортних операцій. Генеральна та індивідуальна ліцензії. Суть та види квот. Порядок видачі ліцензій на експортно-імпортні операції. Особливості змісту зовнішньоторговельних контрактів. Процедура і техніка здійснення міжнародних комерційних операцій.

Тема 8. Основи ведення комерційних переговорів

Загальні норми ведення комерційних переговорів. Значення переговорів в комерційній практиці, визначення осіб для ділових переговорів. Порядок знайомства учасників переговорів. Підготовка до комерційних переговорів. Види переговорів. Порядок ведення комерційних переговорів. Норми ведення переговорів, їх психологічна атмосфера.

Підбиття підсумків переговорів. Оформлення результатів комерційних переговорів. Запис змісту, підготовка довідки про переговори. Оформлення протоколу про наміри або попереднього контракту.

Тема 9. Ярмарки і виставки як організаційна форма комерційної діяльності

Поняття, види та завдання ярмарок і виставок. Міжрегіональні, міжнародні і місцеві, спеціалізовані та універсальні ярмарки і виставки. Порядок підготовки та проведення ярмарок і виставок. Координуючі та робочі органи ярмарку. Зарубіжний досвід роботи ярмарків.

Технологія ярмарково-виставкової діяльності. Поняття про стенд, його облаштування та оформлення. Типи стендів. Вимоги до презентації товару на ярмарку. Організація роботи стенду. Підбір персоналу, вимоги до керівника стенду.

Тема 10. Товарні аукціони. Проведення тендерів

Суть товарних аукціонів. Основні відмінні риси товарного аукціону. Вимоги до аукціонного товару. Розвиток аукціонної торгівлі в світі. Основні етапи проведення товарного аукціону. Підготовка до аукціону. Попередній огляд товарів. Аукціонний торг. Оформлення та реалізація аукціонної угоди.

Суть тендерів. Основні поняття та дефініції тендерної торгівлі. Види тендерів та основні етапи їх проведення.

Тема 11. Ризик в комерційній діяльності

Суть комерційного ризику. Основні причини виникнення ризику. Види ризику та їх характеристика. Аналіз і оцінка комерційного ризику. Зони ризику. Вимірювання ризику. Методи аналізу ризику. Якісний та кількісний аналіз ризику. Зниження ризику. Способи зниження ризику.

Тема 12. Ефективність комерційної діяльності

Суть ефективності комерційної діяльності. Поняття ефекту та витрат. Види ефективності комерційної діяльності. Критерії ефективності. Показники ефективності. Принципи їх формування. Класифікація показників. Інтегральний, узагальнюючий та специфічні показники, їх визначення. Ефективність виконання комерційних договорів.

Список літератури:

- 1 Апопій В.В. Комерційна діяльність: підручник / В.В. Апопій. – К.: Знання, 2008. – 558 с.
- 2 Половцев, Ф.П. Комерційна діяльність. Підручник / Ф.П.Половцев. – М.: «Инфра-М», 2008. - 248с.

- 3 Балабан, П.Ю. Комерційна діяльність / П. Ю. Балабан, М. П. Балабан, Т. Л. Мітяєва, О. М. Михайленко, Л. О. Попова, М. М. Хурса. – К.: Знання, 2015. – 500 с.
- 4 Антонюк, Я. М. Комерційна діяльність: навчальний посібник / Я.М. Антонюк, І.М. Шиндировський І. М. – Львів: «Магнолія», 2011. – 332 с.
- 5 Апопій, В.В. Основи підприємництва / В.В. Апопій, Н.О. Шутовська, С.А. Серета. – Львів: «Новий світ-2000», 2013. – 323 с.
- 6 Антонюк, Я. М., Організація виставкової діяльності / Я.М. Антонюк, І.М. Шиндировський І. М. – Львів: Вид-во ЛКА, 2015. – 328 с.
- 7 Шалева, О.І. Електронна комерція / О.І. Шалева. – К.: ЦНЛ, 2011. – 215 с.
- 8 Грищенко, І.М. Комерційна діяльність посередницьких підприємств / І.М. Грищенко. - Київ: Грамота, 2009. – 448 с.

III.3 ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

Тема 1. Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві

Зміст та предмет бізнес-планування господарчої діяльності. Завдання планування на виробництві. Основні планові показники. Організація контролю за виконанням планів на виробництві, що функціонує в умовах ринку.

Тема 2. Система планів підприємства

Нормативна база планування. Класифікація планів підприємства за строками. Структура та зміст довгострокових, середньострокових та короткострокових планів господарчої діяльності.

Тема 3. Бізнес-план у ринковій системі господарювання

Об'єктивна необхідність планування підприємницької діяльності. Суть поняття «бізнес-план». Класифікація бізнес-планів. Цілі розробки бізнес-плану. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Суть поняття «інформаційне поле бізнес-плану». Основні складові інформаційного поля. Джерела отримання та вимоги до якості інформації. Загальна методологія розробки бізнес-плану. Характеристика і призначення початкової, підготовчої та основної стадій розробки бізнес-плану.

Тема 4. Підготовча стадія розробки бізнес-плану

Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії розробки бізнес-плану. Основні цілі і складові зовнішнього аналізу. Аналіз

загальноєкономічних чинників зовнішнього середовища фірми. Основні складові галузевого аналізу. Оцінка конкурентної позиції фірми. Визначення місії та формування цілей діяльності фірми. Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії бізнесу. Формування структури бізнес-плану. Фактори, що впливають на зміст і структуру бізнес-плану. Структура бізнес-плану, орієнтованого на залучення інвестицій у виробничу діяльність. Логіка розробки бізнес-плану. Загальні вимоги до стиля написання бізнес-плану.

Тема 5. План маркетингової діяльності та виробництва

Завдання маркетинг-плану. Цілі та логіка розробки маркетинг-плану. Етапи процесу формування цілей маркетингової діяльності фірми. Стратегія маркетингу. Етапи опрацювання стратегії маркетингу. Засоби реалізації стратегії маркетингу. Прогнозування обсягів продажу продукції фірми. Завдання та логіка розробки виробничого плану. Зміст виробничого плану. Основні виробничі операції. Машини та устаткування.

Тема 6. Управління та організація

Цілі та логіка розробки організаційного плану. Структура організаційного плану. Характеристика основних розділів організаційного плану. Обґрунтування вибору організаційної форми бізнесу. Визначення потреб фірми в персоналі. Власники фірми й команда менеджерів. Організаційна схема управління фірмою. Кадрова політика фірми.

Тема 7. Оцінка ризиків

Сутність ризику. Типи можливих ризиків. Цілі розробки та структура розділу «Оцінка ризиків». Концепція управління ризиками. Способи реагування на небезпеки та загрози для бізнесу фірми. Заходи з мінімізації або нейтралізації негативних наслідків можливих ризиків. Страхування ризиків.

Тема 9. Фінансовий план

Завдання розробки та значення фінансового плану. Особливості розробки фінансового плану. Структура фінансового плану. Завдання розробки і процедура складання плану доходів і витрат, плану грошових надходжень і виплат, планового балансу. Очікувані фінансові коефіцієнти. Аналіз чутливості. Фінансові потреби фірми й умови повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.

Тема 10. Фінансове планування

Зміст і завдання фінансового плану. Визначення обсягів фінансових ресурсів і джерел їхнього надходження. Основні завдання фінансового планування. Види фінансових планів: довгостроковий, поточний і оперативний. Складання фінансового плану за видами діяльності: оперативної, інвестиційної і фінансової. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування потреби в основному і оборотному капіталі, їх визначення. Джерела фінансування капітальних вкладень. Методи розрахунку потреби в оборотних коштах. Планування прибутковості підприємства. Валовий і чистий прибуток, їхня характеристика і послідовність розрахунку.

Тема 11. Оновлення продукції

Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. Загальна характеристика планових робіт у системі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Завдання і склад планових робіт зі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Нормативна база планування та комплекс основних планових обчислень. Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції. Економічна ефективність освоєння нової продукції: методичні підходи, порядок обґрунтувань. Методичні основи обчислення технологічної собівартості. Вибір варіанта технологічного процесу.

Тема 12. Організаційно-технічний розвиток

Технічний та організаційний розвиток підприємства. Зміст, завдання і послідовність розробки плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Основні складові плану. Етапи планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Принципи планування техніко-організаційного розвитку. Техніко-економічний аналіз. Зміст, структура, основні елементи. Фактори технічного й організаційного рівня розвитку підприємства. Оцінка технічного рівня розвитку підприємства. Економічне обґрунтування організаційно-технічних заходів. Види ефектів від реалізації організаційно-технічних заходів. Система показників і методика оцінки загальної економічної ефективності організаційно-технічних заходів. Методи планування організаційно-технічного розвитку підприємства.

Список літератури:

- 1 Попов, В. М. Бизнес-планирование: учебник / В. М. Попов, С. И. Ляпунов, С. Г. Млодик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 816 с.
- 2 Тарасюк, Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посібник / Г.М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.

- 3 Лаврів, Л. А. Планування діяльності організації : навчальний посібник / Л.А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2013. – 320 с.
- 4 Должанський, І. З. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2009. – 384 с.
- 5 Македон, В. В. Бізнес-планування: навч. посібник / В. В. Македон. – К.: ЦУЛ, 2009. – 236 с.
- 6 Алексеєв, М.М. Планування діяльності фірми: навч.-метод. посібник / М.М. Алексеєва. – К.: Фінанси і статистика, 2011. – 248 с.
- 7 Покропивний, С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О. Швиденко, О.Г. Дерев'яно. – [вид. 2-ге, доп.]. – К.: КНЕУ, 2010. – 379 с.
- 8 Ясинський, В. В. Бізнес-планування: теорія і практика : навч. посіб. / В.В. Ясинський, О.О. Гайдай. – К.: «Каравела», 2006. – 232 с.
- 9 Петухова, С. В. Бизнес-планирование. Как обосновать и реализовать бизнес-проект. – М.: Омега-Л, 2013. – 176 с.
- 10 Васильців, Т.Г. Бізнес-планування: навчальний посібник / Т.Г. Васильців. – К.: Знання, 2013. – 207 с.

III.4 БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема 1. Сутність біржової діяльності

Біржова торгівля як основа біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі. Поняття бірж. Завдання та функції бірж. Види бірж їх спеціалізація. Основні світові біржові центри. Ф'ючерсні біржі. Суб'єкти біржової діяльності: біржі, продавці і покупці, посередники, брокерські контори, організації, що саморегулюються, держава. Біржовий товар. Історія формування національного біржового ринку.

Тема 2. Товарна біржа та діяльність брокерських контор

Формування товарних ринків як основних учасників і особливості діяльності товарних бірж, формування товарних ринків. Біржовий товар товарної біржі, його стандартизація і допуск на біржу. Учасники біржової торгівлі. Матеріально технічна база і організація роботи біржі. Біржові угоди та їх класифікація. Послідовність укладання угоди: продавець, брокер, біржа, брокер, покупець. Організація торгівлі на біржі, біржова сесія, біржові торги. Біржовий торгівельний зал. Операції у торгівельному залі. Техніка проведення біржових торгів. Особи, які присутні у залі. Аукціонна торгівля. Сутність та функції біржових контор.

Тема 3. Ф'ючерсна біржа

Ф'ючерсний контракт і хеджування. Поняття, історія та причини виникнення ф'ючерсної торгівлі. Цілі та функції ф'ючерсної торгівлі. Реальний товар. Наявний і ф'ючерсний ринок. Характеристика первинного і вторинного ринків. Механізм біржової ф'ючерсної торгівлі. Поняття і основні ознаки ф'ючерсного контракту. Єдність та розбіжності ф'ючерсного і форвардного контрактів. Об'єкти ф'ючерсного контракту. Види ф'ючерсних контрактів. Визначення вартості ф'ючерсних контрактів, підрахунок прибутків і збитків.

Тема 4. Опціони і ф'ючерсні контракти

Опціонні угоди із ф'ючерсними контрактами та їх цілі. Поняття опціону, спільні риси і розбіжності опціонів і ф'ючерсних контрактів. Фактори, які визначають розміри опціонних угод. Ціна реалізації і вартості опціону. Дострокова ліквідація опціону.

Тема 5. Фондова біржа. Фондова біржа і фондовий ринок

Цінні папери як біржовий товар, їх класифікація у світовій і українській практиці. Учасники біржового ринку: емітенти цінних паперів, інвестори продавці і покупці, посередники, держава. Економіко-статистичні показники ринку цінних паперів. Біржові індекси. Сутність і порядок укладання біржових угод на фондовій біржі види заяв на здійснення угод. Види біржових угод, їх основні характеристики, оформлення і використання.

Тема 6. Валютна біржа

Історія виникнення і особливості валютної біржі і валюти як товару. Організація валютної біржі. Види валютних угод і механізм їх укладання.

Список літератури:

- 1 Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник / О.М. Сохацька. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 632 с.
- 2 Мещерякова, Т. К. Біржова справа: практикум / Т. К. Мещерякова, В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 78 с.
- 3 Пепа, Т.В. Біржова діяльність: навчальний посібник / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лавринович. – К.: «Ліра-К», 2014. – 540 с.
- 4 Солодкий, М.О. Біржовий ринок: навч. посіб. / М.О. Солодкий. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 565 с.
- 5 Тетарчук І.В. Біржове право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів / І.В. Тетарчук. – К.: Знання, 2016. – 244.
- 6 Резго, Г.Я. Биржевое дело: учебник. / Г.Я. Резго, И.А. Кетова. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 272 с.

- 7 Солодкий, М.О. Основи біржової діяльності: посібник / М.О.Солодкий, С.А.Стасіневич, Т.Ю. Андросович. – К.: Видавничий центр НУБіП України. – 2012. – 153 с.
- 8 Солодкий, М.О. Біржовий ринок: навч. посібн. / М.О. Солодкий. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 565с
- 9 Дудяк, Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібн. / Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – Львів: “Магнолія – 2006”, 2007. – 360 с.
- 10 Крамаренко, В.І. Біржова діяльність / В.І. Крамаренко. – К.: ЦУЛ, 2003 – 252 с.

IV. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗАВДАНЬ

IV.1 Склад завдань додаткового вступного випробування

Структура білету додаткового вступного випробування для вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» включає тестові завдання (30 тестів). Пропоноване коло питань потребує вміння шляхом логічного та аналітичного мислення знаходити вірні відповіді на тестові завдання, які містяться у білеті. Наведені в програмі завдання відрізняються багатоплановістю. За їх допомогою моделюються можливі умови трудової діяльності майбутнього фахівця, пов'язані з необхідністю визначення правильної лінії поведінки на ринку, прийняття оптимального рішення проблеми, що виникла, оцінки реального положення ситуації, що склалася.

IV.2 Критерії оцінки завдань додаткового вступного випробування

Правильність виконання завдань додаткового вступного випробування за фахом «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» перевіряється за всіма базовими дисциплінами, які виділено у Програмі викладачами кафедри фінансів (або працівниками приймальної комісії).

Позитивним вважається результат додаткового вступного випробування, якщо абітурієнт надасть вірні відповіді на 50% тестових завдань (15 тестових завдань і більше). Отриманий студентом результат підтверджується всіма членами комісії з прийняття вступного іспиту за фахом «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підписами.

V НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

V.1 Список літератури

- 1 Скібіцький, О.М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л. І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. – 912 с.
- 2 Кучеренко, В.Р. Основи бізнесу. Практичний курс (збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань): Навч. посіб. / В. Р. Кучеренко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 176 с.
- 3 Варналій, З. С. Основи підприємництва: навч. посіб. / З. С. Варналій. – Вид. 3-тє, [переробл. та доповн.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
- 4 Лапуста, М.Г. Підприємництво: підручник / М. Г. Лапуста. – М.: Инфра-М, 2007. – 667 с.
- 5 Гой, І.В. Підприємництво: навчальний посібник / І.В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.
- 6 Юрко, І.В. Торгівельне підприємництво / І.В. Юрко. – К.: ЦУЛ, 2014. – 232 с.
- 7 Бевз, С.І. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / С.І. Бевз. – К ПП «Фірма «Гранмна». 2012. – 292 с.
- 8 Козловський, В.О. Основи підприємництва. Практикум: навчальний посібник / В.О. Козловський. – вид. 5-те доп. і перероб. – Тернопіль: ТозВ «Тернопіль граф», 2005. – 297 с.
- 9 Апопій В.В. Комерційна діяльність: підручник / В.В. Апопій. – К.: Знання, 2008. – 558 с.
- 10 Половцев, Ф.П. Комерційна діяльність. Підручник / Ф.П.Половцев. – М.: «Инфра-М», 2008. - 248с.
- 11 Балабан, П.Ю. Комерційна діяльність / П. Ю. Балабан, М. П. Балабан, Т. Л. Мітєєва, О. М. Михайленко, Л. О. Попова, М. М. Хурса. – К.: Знання, 2015. – 500 с.
- 12 Антонюк, Я. М. Комерційна діяльність: навчальний посібник / Я.М. Антонюк, І.М. Шиндировський І. М. – Львів: «Магнолія», 2011. – 332 с.
- 13 Апопій, В.В. Основи підприємництва / В.В. Апопій, Н.О. Шутовська, С.А. Середа. – Львів: «Новий світ-2000», 2013. – 323 с.
- 14 Антонюк, Я. М., Організація виставкової діяльності / Я.М. Антонюк, І.М. Шиндировський І. М. – Львів: Вид-во ЛКА, 2015. – 328 с.
- 15 Грищенко, І.М. Комерційна діяльність посередницьких підприємств / І.М. Грищенко. - Київ: Грамота, 2009. – 448 с.
- 16 Попов, В. М. Бизнес-планирование: учебник / В. М. Попов, С. И. Ляпунов, С. Г. Млодик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 816 с.
- 17 Тарасюк, Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посібник / Г.М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.

- 18 Лаврів, Л. А. Планування діяльності організації : навчальний посібник / Л.А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2013. – 320 с.
- 19 Должанський, І. З. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2009. – 384 с.
- 20 Македон, В. В. Бізнес-планування: навч. посібник / В. В. Македон. – К.: ЦУЛ, 2009. – 236 с.
- 21 Алексєєв, М.М. Планування діяльності фірми: навч.-метод. посібник / М.М. Алексєєва. – К.: Фінанси і статистика, 2011. – 248 с.
- 22 Покропивний, С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посібник / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О. Швиденко, О.Г. Дерев'яно. – [вид. 2-ге, доп.]. – К.: КНЕУ, 2010. – 379 с.
- 23 Ясинський, В. В. Бізнес-планування: теорія і практика : навч. посіб. / В.В. Ясинський, О.О. Гайдай. – К.: «Каравела», 2006. – 232 с.
- 24 Петухова, С. В. Бизнес-планирование. Как обосновать и реализовать бизнес-проект. – М.: Омега-Л, 2013. – 176 с.
- 25 Васильців, Т.Г. Бізнес-планування: навчальний посібник / Т.Г. Васильців. – К.: Знання, 2013. – 207 с.
- 26 Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник / О.М. Сохацька. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 632 с.
- 27 Мещерякова, Т. К. Біржова справа: практикум / Т. К. Мещерякова, В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 78 с.
- 28 Пепа, Т.В. Біржова діяльність: навчальний посібник / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лавринович. – К.: «Ліра-К», 2014. – 540 с.
- 29 Солодкий, М.О. Біржовий ринок: навч. посіб. / М.О. Солодкий. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 565 с.
- 30 Тетарчук І.В. Біржове право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів / І.В. Тетарчук. – К.: Знання, 2016. – 244.
- 31 Резго, Г.Я. Биржевое дело: учебник. / Г.Я. Резго, И.А. Кетова. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 272 с.
- 32 Солодкий, М.О. Основи біржової діяльності: посібник / М.О.Солодкий, С.А.Стасіневич, Т.Ю. Андросович. – К.: Видавничий центр НУБіП України. – 2012. – 153 с.
- 33 Солодкий, М.О. Біржовий ринок: навч. посібн. / М.О. Солодкий. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 565с
- 34 Дудяк, Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посібн. / Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль. – Львів: “Магнолія – 2006”, 2007. – 360 с.
- 35 Крамаренко, В.І. Біржова діяльність / В.І. Крамаренко. – К.: ЦУЛ, 2003 – 252 с.

Додаток А

Зразок
екзаменаційного білету додаткового вступного випробування
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор ДДМА

В.Д. Ковальов

«_____» _____ 2018 р.

Освітньо-кваліфікаційний рівень МагістрСпеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва спеціальності)Кафедра Фінанси, банківська справа та підприємництво
(назва кафедри)

ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Тестові завдання**1. До позикового капіталу належить:**

- а) статутний капітал;
- б) резервний капітал;
- в) поточна кредиторська заборгованість.

2. Фінансова незалежність підприємства від інших джерел фінансування досягається за умови дотримання:

- а) принципу плановості;
- б) принципу гнучкості;
- в) принципу фінансової стійкості.

3. Дебіторська заборгованість виникає при:

- а) затримці виплати підприємства за отриману сировину чи матеріали;
- б) затримці виплати відсотків за кредит;
- в) затримці оплати за товари даному підприємству клієнтами.

4. Кредиторська заборгованість виникає при:

- а) затримці виплати підприємства за отриману сировину чи матеріали;
- б) затримці виплати відсотків за кредит;
- в) затримці оплати за товари даному підприємству клієнтами.

5. Фінансові санкції застосовують:

- а) при порушенні кредитної дисципліни;
- б) за незадовільний стан обліку і звітності;
- в) за порушення фінансової дисципліни.

6. Податок на додану вартість нараховується:

- а) на кожному етапі руху товару;
- б) під час продажу товару підприємством оптовому посереднику;
- в) під час продажу товару оптовим покупцем роздрібному посереднику.

7. Прибутком від надзвичайних подій може бути:

- а) прибуток від основної діяльності;
- б) відшкодування збитків від стихійного лиха;
- в) прибуток від фінансових операцій.

8. До виробничої собівартості продукції не включають:

- а) витрати на рекламу;
- б) прямі матеріальні витрати;
- в) прямі витрати на оплату праці.

9. Суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні особи, які перейшли на спрощену систему оподаткування за єдиними податком:

- а) мають право застосовувати лише готівкові розрахунки за відвантажену продукцію;
- б) мають право застосовувати лише безготівкові розрахунки за відвантажену продукцію;

в) не мають права застосовувати іншого способу розрахунку за відвантажену продукцію, крім готівкового та безготівкового розрахунку.

10. Торгівля цінними паперами в обхід фондової біржі це:

- а) товарна біржа;
- б) фондова біржа;
- в) позабіржовий ринок.

11. Тих, хто випускає цінні папери в обіг називають:

- а) місіонерами;
- б) брокерами;
- в) емітентами.

12. Вид практичної діяльності, що пов'язана з прийняттям управлінських рішень на підставі одержаної інформації для досягнення цілей підприємства це:

- а) маркетинг;
- б) менеджмент;
- в) аналіз.

13. Посередник між дистриб'ютором та роздрібним торговцем, який не має права власності на товар, виступає на ринку в інтересах компанії виробника це:

- а) менеджер;
- б) маркетинголог;
- в) мерчандайзер.

14. Фірма, сфера виробничої та комерційної діяльності якої розповсюджується на зарубіжні країни це:

- а) міжнародна фірма;
- б) асоціативна фірма;
- в) національна фірма.

15. Будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним засобам у підприємницькій діяльності це:

- а) непрофільна конкуренція;
- б) нетоварна конкуренція;
- в) недобросовісна конкуренція.

16. Фірма, яка належить одній особі це:

- а) індивідуальна приватна фірма;
- б) приватна фірма;
- в) командитна фірма.

17. Іноземне підприємство, яке зареєстроване на території з пільговою системою оподаткування це:

- а) пільгова компанія;
- б) офшорна компанія;
- в) міжнародна компанія.

18. виявлений підприємцем загальний задум (інтерес) щодо створення нового або модифікованого товару, просування його на ринок, надання послуг це:

- а) підприємницька тактика;
- б) підприємницька політика;
- в) підприємницька ідея.

19. Непрямий податок, який є часткою новоствореної вартості, входить до ціни реалізації товарів (робіт, послуг) і сплачується споживачем до державного бюджету на кожному етапі виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг це:

- а) податок на прибуток;
- б) податок з доходу;
- в) податок на додану вартість.

20. Перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати це:

- а) собівартість;
- б) збиток;
- в) валовий прибуток.

21. Податкові пільги – це:

- а) повне або часткове звільнення фізичних і юридичних осіб, від сплати податків відповідно до чинного законодавства;
- б) обов'язкові збори, які стягуються з платників за умови конкретного еквівалентного обміну між державою та платником;
- в) сукупність різних видів податків, у побудові й методах обчислення яких втілюються певні принципи.

22. Податок на прибуток обчислюється:

- а) у відсотках від суми валового прибутку згідно з податковим законодавством;
- б) у відсотках від суми операційного прибутку згідно з податковим законодавством;
- в) у відсотках від суми оподаткованого прибутку згідно з податковим законодавством.

23. Фізична особа – підприємець – це:

- а) фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою отримання прибутку;
- б) фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою участі у великому бізнесі;
- в) фізична особа, яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійної, на власний ризик діяльності з метою зниження витрат своїх конкурентів.

24. В Україні організація або підприємство визнається юридичною особою виключно:

- а) після складання та затвердження бізнес-плану;
- б) після формування статутного капіталу;
- в) після проведення державної реєстрації та внесення до Єдиного державного реєстру.

25. Частина виробничих фондів підприємства, які повністю споживаються в кожному технологічному циклі виготовлення продукції і повністю переносять свою вартість на вартість цієї продукції це:

- а) основні фонди;
- б) власні фонди;
- в) оборотні фонди.

26. Особа, яка здійснює підприємницьку діяльність називається:

- а) підприємець;
- б) бухгалтер;
- в) аналітик.

27. Організаційно відокремлена і економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що спеціалізується на виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг це:

- а) склад;
- б) магазин;
- в) підприємство.

28. Підприємництво - це:

- а) самостійна ініціатива, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, наданню послуг і заняттю торговельною діяльністю, з метою отримання прибутку;
- б) здатність підприємства виконувати свої коротко- та довгострокові боргові зобов'язання за рахунок власних коштів;
- в) форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію та підпорядкованість її елементів.

29. Зібрання обов'язкових правил, що регулюють взаємовідносини підприємства з іншими суб'єктами господарювання, а також індивідуальну діяльність це:

- а) стратегія підприємства;
- б) статут підприємства;
- в) місія підприємства.

30. Підприємство будь-якої галузі народного господарства з невеликою чисельністю штатних працівників це:

- а) крупне машинобудівне підприємство;
- б) корпорація;
- в) мале підприємство.

Додаток Б**Питання для підготовки до додаткового вступного іспиту на ОКР
«магістр»,
спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

1. Назвіть складові позикового капіталу.
2. Який принцип діє, коли необхідно досягти фінансової незалежності підприємства від інших джерел фінансування.
3. У яких випадках виникає дебіторська заборгованість виникає?
4. У яких випадках виникає кредиторська заборгованість?
5. У яких випадках застосовують фінансові санкції?
6. Як нараховується податок на додану вартість?
7. Що виступає прибутком від надзвичайних подій?
8. Які статті не включають до виробничої собівартості продукції?
9. Назвіть права суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб, які перейшли на спрощену систему оподаткування за єдиними податком.
10. Дайте визначення категорії «позабіржовий ринок».
11. Охарактеризуйте суб'єкта ринку – емітента.
12. Що собою представляє менеджмент, як вид практичної діяльності?
13. Хто виступає посередником між дистриб'ютором та роздрібним торговцем, який не має права власності на товар, виступає на ринку в інтересах компанії виробника?
14. Основний принцип дії міжнародної фірми.
15. Дайте визначення категорії «недобросовісна конкуренція».
16. Як називається фірма, яка належить одній особі?
17. Як називається іноземне підприємство, яке зареєстроване на території з пільговою системою оподаткування?
18. Дайте визначення категорії «підприємницька ідея».
19. Що таке податок на додану вартість?
20. Що таке збиток підприємства?
21. Що собою представляють податкові пільги?
22. Яким чином обчислюється податок на прибуток?
23. Хто може виступати фізичною особою – підприємцем?
24. Коли в Україні організація або підприємство визнається юридичною особою?
25. Дайте визначення оборотних коштів.
26. Як називається особа, яка здійснює підприємницьку діяльність?
27. Дайте визначення поняття «підприємство».
28. Що таке підприємництво?
29. Що собою представляє статут підприємства?
30. Які основні характеристики малого підприємства?
31. Що собою представляють непрямі витрати?
32. Дайте визначення поняття ціновий ризик.
33. Як називається набір різних товарів, їх видів і різновидів, об'єднаних за будь-якою ознакою?

34. Яку назву має спосіб продажу товарів через прилюдний торг у заздалегідь визначений час у певному місці?
35. Як називається частина прибутку акціонерного підприємства, що розподіляється між акціонерами після сплати податків та інших обов'язкових платежів?
36. Що таке акциз?
37. Як називається будь-яке підприємство роздрібною торгівлі, яка виступає як юридична особа або перебуває в окремій будівлі, торговому приміщенні?
38. Що таке ввізне мито?
39. Що виступає джерелом сплати податку?
40. Як називається власний капітал акціонерного товариства?
41. Що таке виробнича інфраструктура?
42. Дайте визначення поняттю «інвестиції».
43. Яку назву носить самостійна виокремлена господарська одиниця з правом юридичної особи, яка займається комерційною діяльністю і має за мету отримання максимального прибутку?
44. Як називається дозвіл, який надається державними органами юридичним і фізичним особам на здійснення певних видів суспільно корисної діяльності?
45. Що означає неплатоспроможність підприємства?
46. Як називається сукупність корисних споживчих властивостей продукту?
47. Чим відрізняється чистий прибуток від інших видів?
48. Що таке фондівдача?
49. Що таке оренда?
50. Що таке статутний капітал підприємства?
51. Дайте визначення категорії «аудит».
52. Яку назву носить організаційно оформлений постійно діючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами?
53. Що таке товарна біржа?
54. На яких біржах операції здійснюють представники різних країн?
55. Яку назву носить число, яке відображає стан цін на ряд біржових товарів безвідносно до конкретних видів самих цих товарів?
56. Назвіть одним словом осіб, (юридичних або фізичних), що представляють на ринку інтереси виробників чи споживачів.
57. Як визначається показник продуктивності праці.
58. В якому плані відображається формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства?
59. Що таке реструктуризація підприємства?
60. Дайте визначення фінансового стану підприємства.
61. Що таке банкрутство?
62. Яку назву має продажна ціна цінного паперу (акції, облігації), що має обіг на біржі?
63. Охарактеризуйте поняття «державне замовлення».
64. Хто такі дистриб'ютори?
65. Що таке дотація?

66. Як називається плановий документ, який відображає майбутні надходження і платежі грошових коштів?
67. Яку назву має податок, що сплачується суб'єктами малого підприємництва – юридичними і фізичними особами відповідно до чинного законодавства?
68. Що таке грошовий потік?
69. У чому полягає оптимізація структури капіталу?
70. Яку назву носять операції, що здійснюються за договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на товари?
71. Які елементи, які відносяться до нематеріальних активів підприємства.
72. Який прибуток у точці беззбитковості?
73. Назвіть відносні показники економічної ефективності діяльності підприємства.
74. Що таке основні кошти підприємства?
75. Дайте визначення поняттю "Кеш-Фло".
76. У яких випадках застосовують фінансові санкції?
77. Коли нараховується податок на додану вартість?
78. Що може бути прибутком від надзвичайних подій?
79. Які витрати не включають до виробничої собівартості продукції?
80. Які права мають суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні особи, які перейшли на спрощену систему оподаткування за єдиними податком?
81. Як називається особа, яка керує всією діяльністю і організовує роботу підприємства?
82. Що таке акцизна марка?
83. Що таке субсидія?
84. Що таке товарний знак?
85. Які форми фінансової звітності є у малого підприємства?
86. Що таке місія підприємства?
87. Яка економічна категорія відображає економічні відносини щодо вимушеної незайнятості працездатного населення?
88. Що таке актив балансу?
89. Що таке амортизація?
90. Як називається різниця між сукупністю доходів і видатків фірми до сплати податків?

Список літератури для самостійної підготовки до вступного випробування

- 1 Скібіцький, О.М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвеев, Л. І. Скібіцька. – К.: Кондор, 2011. – 912 с.
- 2 Кучеренко, В.Р. Основи бізнесу. Практичний курс (збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань): Навч. посіб. / В. Р. Кучеренко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 176 с.
- 3 Варналій, З. С. Основи підприємництва: навч. посіб. / З. С. Варналій. – Вид. 3-тє, [переробл. та доповн.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
- 4 Лапуста, М.Г. Підприємництво: підручник / М. Г. Лапуста. – М.: Инфра-М, 2007. – 667 с.
- 5 Гой, І.В. Підприємництво: навчальний посібник / І.В. Гой. – К.: ЦУЛ, 2013. – 368 с.
- 6 Юрко, І.В. Торгівельне підприємництво / І.В. Юрко. – К.: ЦУЛ, 2014. – 232 с.
- 7 Бевз, С.І. Підприємницьке право в схемах: загальна частина: Навч. посіб. / С.І. Бевз. – К ПП «Фірма «Гранмна». 2012. – 292 с.
- 8 Половцев, Ф.П. Комерційна діяльність. Підручник / Ф.П.Половцев. – М.: «Инфра-М», 2008. - 248с.
- 9 Апопій, В.В. Основи підприємництва / В.В. Апопій, Н.О. Шутовська, С.А. Середа. – Львів: «Новий світ-2000», 2013. – 323 с.
- 10 Попов, В. М. Бизнес-планирование: учебник / В. М. Попов, С. И. Ляпунов, С. Г. Млодик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 816 с.
- 11 Тарасюк, Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посібник / Г.М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
- 12 Лаврів, Л. А. Планування діяльності організації : навчальний посібник / Л.А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2013. – 320 с.
- 13 Петухова, С. В. Бизнес-планирование. Как обосновать и реализовать бизнес-проект. – М.: Омега-Л, 2013. – 176 с.
- 14 Васильців, Т.Г. Бізнес-планування: навчальний посібник / Т.Г. Васильців. – К.: Знання, 2013. – 207 с.
- 15 Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник / О.М. Сохацька. – 2-ге вид. змін. й доп. – Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. – 632 с.
- 16 Мещерякова, Т. К. Біржова справа: практикум / Т. К. Мещерякова, В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 78 с.
- 17 Пепа, Т.В. Біржова діяльність: навчальний посібник / Т.В. Пепа, Т.І. Пішеніна, В.В. Лавринович. – К.: «Ліра-К», 2014. – 540 с.
- 18 Солодкий, М.О. Біржовий ринок: навч. посіб. / М.О. Солодкий. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 565 с.